

Naša groblja.

Ro se je naša družina preselila v svoje novo bivališče, nismo imeli drugega kot kosček vrta okrog hiše in malo njivico. Držalo se je vse skupaj. Moj oče je kupil vse to na dražbi za mal denar; hiša je bila namreč že zelo slaba, prav kot gospodar, ki jo je po zanikarnosti zapravil. Strehe skoraj ni bilo več, in gola rebra strešnega oklepa so nujno prosila odeje. Takoj prvo leto smo za silo pokrili z deskami, čez zimo pa smo pripravljali gradivo za popolno popravo poslopja.

Delali smo vsi z velikim veseljem. Saj smo dobili svojo hišo, svoj dom, kot so jih imeli drugi ljudje, malo slabši sicer, a bili smo zadovoljni z njim.

Že moj stari oče je kupoval hišo, a ni imel nikdar toliko gotovine, da bi bil brez skrbi udaril prodajalcu v roke. Ta želja je dobila naslednika tudi v mojem očetu — in nehali smo gostovati ter prenašati težave odvisnosti od izkoriščujočih gospodarjev.

Sedaj smo bili na svojem. Otroci smo to posebno čutili, ker nam je bilo na domačem vrtu marsikaj dovoljeno, kar nam je na prejšnjem bivališču gospodar strogo zabranjeval. Nastopno pomlad smo popravili hišo. Spominjam se, s kakim veseljem sem nosil dan za dnem pesek od Save. Nobeno breme mi ni bilo pretežko. Mislil sem vedno, kako bo lepo, ko bomo imeli prenovljeno hišo, iz katere nas ne bo smel nihče več pregnati.

Leto potem smo koncem hiše dozidali še hlev in kupili kravo. Sedaj smo mislili, da imamo vse, in bili smo vsi srečni. Izprva smo se otroci med seboj kar prepirali, kdo bo kravo pasel. Često smo držali vsi za povodec. To so bili časi, ki se jih spominjam s posebnim zadovoljstvom.

Moj oče je bil tesar in je toliko prislužil, da nam ni bilo treba trpeti pomanjkanja, posebno ker smo sedaj nekaj pridelali tudi doma. Mati je večkrat rekla: »Zemlja, zemlja, ta je zlata vredna!«

Svojo njivico pa smo tudi tako skrbno obdelali kot nihče drugi v vasi. Zato smo imeli vsako leto najlepše in najobilnejše pridelke. Z vrtom pa je imel stari oče posebno veselje. Bil je sicer že nadložen, a spomladi je vendar plezal po drevju, trebil pregoste in suhe veje, obiral zapredke gosonic in cepil mlado drevje.

Zdaj smo imeli hišo, vrt in njivo. Manjkalo nam je še gozda. Oče je pri vsaki razprodaji iskal prilike, da bi prikupil še nekaj gošče in da bi imeli vsaj drva in najpotrebnejši les v domačem. A do kupčije ni prišlo.

Koncem naše njive je imel naš sosed veliko grobljo. To je bil puščoben svet, zarastel z gostim leščevjem, hrastiči, lipami, divjimi črešnjami in raznovrstnim drugim drevjem in grmičjem. Po sredi groblje so ležale ogromne skale in med leščevjem je bilo polno kamenja. Svet se gotovo v davnih časih ni dal obdelati, zato so gospodarji puščali raznovrstnemu grmovju prosto rast. Groblja je bila precej velika, na južni strani pa je bila prijazna tratica, kjer je rastle stara hruška.

Na tem kraju je bilo spomladi kaj prijetno. Nikjer ni solnce tako prijazno grelo kot v tem, proti severnim vetrovom zavarovanem kotičku. Otroci smo si takoj izvolili ta kraj za svoje zabavišče. Tu so zacvele prve rožice na spomlad in oživele prvi metuljčki. V bližini so si izbrale tudi mravlje svoj dom in nanese kdoveodkod ogromen kup bilk in bilčic, igel in iveri, ter si zgradile svoje umetno bivališče. Spomladi sem z velikim zanimanjem opazoval, kako je živalca mrgolela po mravljišču, znašala bremena na svoj dom ter popravljala svoje stanovanje. Prav kot ljudje! Vsem je dom drag in mil, in vse skrbi so posvečene njegovemu procvitu.

V groblji smo našli marsikaj, kar je vzbujalo našo otroško radovednost. Po skalah so švigale urne gašcarice, in celo slepca smo našli, a smo ga toliko časa s kamenjem obdelavali, da se ni več ganil. Pobili smo ga, misleč, da je strupena kača. Doma smo seveda na dolgo in široko opisovali svoje junaštvo in govorili o velikanski strupeni kači.

Celo ptičke so se naselile v tej groblji, dasiravno smo mi s svojim kričanjem vznemirjali miroljubne prebivalce narave.

Groblja je bila sicer sosedova, a mi otroci smo gospodarili v njej, kot bi bila naša. Sosed je bil prijazen in potrpežljiv človek in se ni nikdar pritoževal. Imel je nekdam tudi on nedorastle otroke in je vedel, kakšna je mladina.

Nekoč pa sta z mojim očetom prišla v pogovoru na to grobljo in sklenila sta kupčijo. Tako je postala groblja naša. Zdaj smo smeli v njej delati marsikaj, kar nam je bilo prej tudi prepovedano. Zlasti smo se veselili prvih češenj — necepljenk in jesenj lešnikov. Te smo celo sušili in jih dolge zimske večere tolkli okrog peči, da ni bilo miru. Vsako leto je oče del groblje posekal, a vedno tako, da je nekaj starega grmovja ostalo. Samo hrastov, lip in kar je bilo več vrednega drevja, ni sekal nikdar.

Moj stari oče je imel v prejšnjih časih čebele in vsako zimo je govoril, da kupi na spomlad zopet par panjev. Tako veselje je imel do te živalce, da je ob nedeljah popoldne po cerkvenem opraviilu vedno vasoval pri kakem čebelarju. Ko smo kupili to grobljo, je postavil na trati pod hruško prijazen čebelnjak in kupil takoj prihodnjo pomlad dva panja čebel. Zdaj nam je postal prostor pri groblji še ljubši. Ob nedeljah popoldne smo bili vsi tam pri čebelnjaku, in ded nam je pripovedoval o zlatih starih časih, ko je medila vsaka bilka in vsak kol in je bilo medu, da je lizalo staro in mlado.

Kadar sem šel pozneje mimo te groblje, sem se vedno kratek hip ustavil na tem kraju, kjer sem užil v nepozabni mladosti toliko lepih, brezskrbnih dni.

Maksimov.

